

Wijk 'de Muntel'

De Boschboom start onderzoek

Theo Hoogbergen *

De Muntel bestaat nu bijna tachtig jaar. Het is interessant om de geschiedenis van deze wijk vast te leggen aan de hand van zoveel mogelijk zakelijke gegevens en vooral met de inzet van vrijwilligers: de mensen die er nu wonen en die er gewoond hebben. Bovendien leven er nog mensen die de wijk hebben zien groeien. Het gaat om de geschiedenis van de wijk, begrensd door de Van der Weeghensingel, Citadellaan, Willem van Nassaulaan, Geldersedam en Pelssingel.

In de stad bestaat al ruim 30 jaar de cultuurhistorische vereniging *De Boschboom*. Deze vereniging heeft vroeger al onderzoek verricht naar straten en wijken. Die activiteit neemt het bestuur nu weer op. Het heeft daarom pas zijn nieuwe initiatief voorgelegd aan het zogenoemde buurtbeheerplatform, in vergadering bijeen in De Slinger (Jan Schöfflerlaan). De twintig aanwezigen toonden zich in eerste instantie enthousiast. Waarom zo'n onderzoek in de Muntel en wat houdt het in?

De gemeente wilde indertijd het nijpend vraagstuk van de krotwoningen in de oude binnenstad oplossen door het scheppen van nieuwe huisvesting. Dat gebeurt door het opspuiten van een stuk polder ten noorden van de stad. De wijk wordt aantrekkelijk o.a. door de aanleg van een voor die tijd hypermodern rioleringsstelsel, de aanleg van pleinen en groen en de kansen die onderscheiden architecten aangrijpen om betaalbare woningen te bouwen. Diverse woningbouwverenigingen betonen zich later in de wijk buitengewoon actief. Dat bevordert op natuurlijke wijze het afwisselend karakter van de wijk. Iedere vereniging met haar eigen architect bouwt er immers voor haar specifieke achterban. En die wil zich graag onderscheiden. Zo ontstaan min of meer afzonderlijke buurten voor gereformeerden, katholieken, socialisten,

Een van de families uit de Muntel: het gezin Van Rooij-Krijnen voor hun kantoorboekhandel op de hoek van de Jan Schöfflerlaan en het Duhamelplein in 1936. (Foto: Stadsarchief)

militairen en andere groeperingen. Voor zo'n onderzoek kunnen we denken aan:

- de voorbereiding van de wijk door de gemeente (in 1917), haar bedoelingen, de planologie, de keuze van de architecten, het verloop van de bouwwerkzaamheden, de mensen die er gingen wonen. Veel van deze gegevens liggen vast in verslagen van de gemeenteraad en in kranten uit die tijd. Het stadsarchief bezit interessante bronnen en beschikt bovendien over een keur aan fraaie foto's;
- waarom spreken we in deze wijk van een straat, een plein, een laan, een singel, een dam? Wie waren Jan Schöffler, Arnoud van Gelder, Jan de la Bar, Van Noremborgh, Geert van Wou, Jan van der Weeghen, Nemius enz.

Hart van het onderzoek

Maar *kernpunt* van het project zou het onderzoek moeten zijn naar de *bewoners* van de wijk. Ik woon in de wijk, maar welke mensen woonden er vóór mij? Wanneer zijn zij gekomen, waar kwamen ze vandaan en wanneer zijn zij vertrokken? Welke kinderen zijn in dat huis geboren? Het is dus de bedoeling van ieder huis een soort korte *biografie* te schrijven.

Dit aspect is actueel, omdat de eerste generatie bewoners bijna zeker is overleden, maar de tweede generatie – die uit die eerste generatie geboren is – kan natuurlijk een schat aan gegevens leveren aan de hand van eenvoudige vragenlijsten. Die moeten we opstellen. Het beste kan dit onderzoek per straat plaatsvinden. Het resultaat leggen we vast in een *publicatie/boek*. Voordeel van dit onder-

zoek is de *kleinschaligheid* en de hopelijk enthousiaste *medewerking* van jong en oud.

Wie kunnen er meedoen?

Iedereen tussen de vijftien en de vijffennegentig jaar! Er is geen speciale opleiding nodig. Medewerking kost enige tijd ('s morgens, 's middags of 's avonds). Iedereen bepaalt zelf hoe lang zij/hij zich wil inzetten. Een dringend beroep op werkenden, werkelozen, Vutters, gepensioneerden, WAO-ers, huismoeders, huisvaders, alleenstaanden, scholieren. In één opzicht is ieder aan elkaar gelijk en aan elkaar gewaagd: we zijn allemaal vrijwilligers én enthousiast. Te maken onkosten worden vergoed.

Wie hebben we vooral nodig?

1. Uit iedere straat liefst een koppel mensen (twee tot vijf, maar meer mag ook), die de gegevens van de eigen straat ter hand nemen, te beginnen bij hun eigen huis.
2. Iemand, die alles in een computer vastlegt (een computerfanaat dus).
3. Enkele bewoners die de administratie willen voeren: het secretariaat.
4. Een paar mensen die toezicht houden op de financiën: het penningmeesterschap.
5. Een stuurgroep, die de dagelijkse leiding heeft.

In een later stadium blijkt wellicht, dat een diepgravende studie over een bijzondere familie gewenst kan zijn. Ook kan dan een wetenschapper (?) uit al onze gegevens bijvoorbeeld aandacht schenken aan het emancipatorisch proces, dat zich in deze overzienbare samenleving heeft afgespeeld.

In de stuurgroep komen allerlei kwesties aan de orde. Het bestuur van De Boschboom blijft verantwoordelijk voor de *wetenschappelijke* opzet van het onderzoek, houdt de vinger aan de pols en brengt voortdurend verslag uit. Het overlegt met de stuurgroep en met alle mensen, die hun medewerking aan het onderzoek geven.

Er zijn nog veel vragen

Dat is heel begrijpelijk. Daarom belegt het bestuur van De Boschboom, samen met het buurtbeheerplatform een avondvergadering in De Slinger, waar alle punten aan de orde komen, ook wat betreft een vergoeding van gemaakte kosten. Ook als U nog even de kat uit de boom wilt kijken, bent U daar welkom. Een oproep volgt.

Nadere inlichtingen verstrekt Frans Peters, secretaris van De Boschboom, Zuid-Willemsvaart 183, 5211 SG 's-Hertogenbosch, tel. (073) 614 44 66, kantoor (073) 615 25 55.

* Theo Hoogbergen is bestuurslid van De Boschboom.